
ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ В ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ

УДК 336.71

Богдан Петрович АДАМИК

кандидат економічних наук, доцент кафедри банківської справи,
Тернопільський національний економічний університет
E-mail: bogdan_fbb@ukr.net

Андрій Сергійович СКІРКА

здобувач,
Тернопільський національний економічний університет
E-mail: skirka92@mail.ru

СТАНОВЛЕННЯ СИСТЕМИ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ: НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ

Адамик, Б. П. Становлення системи гарантування вкладів фізичних осіб в Україні: нормативно-правові аспекти [Текст] / Богдан Петрович Адамик, Андрій Сергійович Скірка // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол. : В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2015. – Том 21. – № 1. – С. 158-165. – ISSN 1993-0259.

Анотація

Економічне зростання неможливе без функціонування надійної та стабільної банківської системи. У сучасних економічних умовах особливо актуальним є підвищення довіри населення до банківських установ шляхом розвитку вітчизняної системи гарантування вкладів.

Метою дослідження є аналіз особливостей формування та передумов виникнення системи страхування депозитів в Україні.

У статті подано історичний аспект розвитку національної грошової одиниці та банківської системи України, що у результаті сприяло підвищенню актуальності страхування вкладів громадян. Досліджено історію створення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб як установи, котра має на меті захист законних інтересів вкладників банків. Акцентовано увагу на кризових явищах, унаслідок яких відбувається банкрутство та ліквідація банків, що супроводжувалося втратою довіри до них. Вказано на мету, завдання та функції, які виконує Фонд гарантування вкладів фізичних осіб. Наголошено на проблемі черговості задоволення вимог кредиторів та вказано типи вкладів, на які не поширюються гарантії Фонду. Також проаналізовано сучасний стан нормативно-правової бази його функціонування.

За результатами дослідження розкрито нормативно-правові аспекти функціонування Фонду, а також запропоновано напрями подальшого вдосконалення системи гарантування вкладів.

Ключові слова: заощадження; депозит; банк; страхування; вкладник; тимчасова адміністрація.

Bohdan Petrovych ADAMYK

PhD in Economics,
Associate Professor,
Ternopil National Economic University
E-mail: bogdan_fbb@ukr.net

Andrii Serhiiiovych SKIRKA

Phd Student,
Ternopil National Economic University
E-mail: skirka92@mail.ru

FORMATION OF DEPOSIT GUARANTEE FUND IN UKRAINE: REGULATORY LEGAL ASPECTS

Abstract

Economic growth is impossible without reliable and stable functioning of the banking system. In the current economic conditions the increase of public confidence in the banks, through the development of national deposit guarantee system is particularly relevant.

The aim of study can be determined as the formation and presentation features of the prerequisites of the deposit insurance system in Ukraine.

The article presents the historical aspect of the national currency and banking system, which ultimately contributes to increasing the relevance of deposit insurance system. It has been emphasized the bankruptcy and liquidation of banks, which is accompanied by a loss of confidence in them, because of the crises. It has been analyzed the aim, tasks and functions performed by the Deposit Guarantee Fund. It has been pointed the priority, claims of creditors. We have specified types of deposits, which are not refunded by the Deposit Guarantee Fund. Also it has been analyzed the current state of the legal framework of the Fund.

The study has noted areas for further improvement of the system of guaranteeing deposits in Ukraine.

Keywords: savings; deposit; bank; insurance; depositor; temporary administration.

JEL classification: G21, G22

Вступ

Ефективний розвиток та економічне зростання будь-якої держави є неможливим без стабільної, надійної та дієвої банківської системи. Без довіри населення, потенційних клієнтів до банків, які є одними із головних інвесторів, неможливе функціонування ефективного сучасного ринкового механізму, платіжної системи та грошового обороту. Довіра вкладників до банків є запорукою збільшення їх ресурсів. Оскільки банки оперують коштами клієнтів, що залучені на депозитні вклади, а такий вид діяльності містить у собі певні ризики, то клієнт повинен бути впевнений, що ці кошти банк у визначений договором термін поверне назад. Важливим інструментом забезпечення такої довіри є гарантування державою депозитів населення, розміщених у банках.

Світові фінансові кризи показали необхідність створення та постійного динамічного розвитку системи страхування вкладів. Це викликано тим, що у своїй діяльності банки керуються власними комерційними інтересами, а це часто супроводжується здійсненням високоризикованих операцій, що може призвести до зниження показників ліквідності банків, стати причиною банкрутства та неспроможності виконати зобов'язання перед вкладниками.

Дослідження будь-якого предмета чи категорії неможливе без розуміння його сутності, особливостей формування та передумов виникнення. Саме тому аналіз вітчизняної системи гарантування вкладів необхідно починати з історії її становлення, функціонування та розвитку.

Питанням гарантування банківських вкладів присвячено праці багатьох українських та зарубіжних учених, серед яких М. Адамчук, К. Молодіко, В. Огієнко, В. Пашнева, Т. Смовженко, І. Серветник, О. Турбанова, Г. Ходачник та ін.

Мета дослідження

Метою статті є:

- дослідження історії становлення системи страхування депозитів в Україні;
- аналіз нормативно-правових аспектів функціонування вітчизняної системи гарантування вкладів;
- розкриття мети, завдання та функцій Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

Виклад основного матеріалу дослідження

За 25 років незалежності України відбулося декілька етапів втрати довіри населення як до національної валюти, так і до банківської системи. Таким чином, одним із заходів підвищення довіри до банків було створення вітчизняної системи страхування та гарантування поверненості вкладів.

Історично в Україні сформувалась відкрито виражена система гарантування вкладів. 25 серпня 1996 року був прийнятий Указ Президента України Леоніда Кучми «Про грошову реформу в Україні», згідно з яким відбувається введення в обіг визначеної чинним законодавством України національної валюти – гривні [1].

На нашу думку, саме із уведенням гривні відбувається бурхливий розвиток банківської системи України як складової ринкової інфраструктури та основного елементу ринку депозитних та кредитних ресурсів. Кількість банків активно зростає, але у зв'язку із недосконалим правовим регулюванням та фінансовими кризами рівень довіри населення до них є низьким, більшість заощаджень зберігалися поза банківськими установами. Саме тоді для посилення цієї довіри було прийнято рішення про доцільність створення такої системи гарантування вкладів, яка б:

- вивчала питання розвитку та аналізу банківської діяльності, їхніх взаємовідносин із клієнтами;
- захищала населення від втрати їхніх заощаджень;
- підтримувала банківську систему під час фінансової кризи;
- сприяла мобілізації грошових ресурсів для їх подальшої трансформації у реальні інвестиції в економіку України;
- фактично була б другим органом нагляду та регулятором після НБУ.

Тому 10 вересня 1998 року Указом Президента України «Про заходи щодо захисту прав фізичних осіб – вкладників комерційних банків» було створено Фонд гарантування вкладів фізичних осіб (Фонд, ФГВФО). Україна була однією з перших пострадянських держав, яка запровадила систему страхування депозитів.

Варто зауважити, що вищевказаним Указом встановлювалися обов'язкові збори, які вносилися комерційними банками до Фонду; затверджувався порядок відшкодування Фондом коштів вкладникам, за яким у разі недоступності вкладу у банківській установі, фізичній особі гарантувалося відшкодування за цим вкладом разом із відсотками у розмірі вкладу, але не більше 500 гривень, станом на день, коли цей вклад став недоступним.

Доцільно зауважити, що на сучасному етапі розвитку законодавчої бази залучення кредитів від Кабінету міністрів України, Міністерства фінансів чи Національного банку абсолютно не передбачалося [2].

Новою історичною віхою у розвитку системи гарантування вкладів та банківської системи загалом було прийняття 07 грудня 2000 року Закону України «Про банки і банківську діяльність», який функціонує до сьогодні. Цим законодавчим актом було чітко визначено поняття «банк», «вклад (депозит)» та «кредитор банку», які мають пряме відношення до функціонування системи гарантування депозитів. Також цим законом (Глава 16) було прописано ліквідацію банків та черговість задоволення вимог кредиторів у разі його неплатоспроможності.

20 вересня 2001 р. відбулося прийняття чітко регламентованого Закону України «Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб», який разом із попереднім законом надав поштовх для посилення довіри до банків та бурхливого розвитку вітчизняної банківської системи. Цим Законом встановилися своєрідні засади функціонування Фонду, порядок відшкодування вкладів учасників банків (тимчасових учасників) Фонду у разі відкликання банківської ліцензії та їх ліквідації, а також урегулювалися відносини між Фондом, Кабінетом Міністрів України та Національним банком України.

Також новизною цього Закону було зобов'язання банків подавати інформацію про обсяги, порядок відшкодування та види вкладів, що підлягають гарантуванню Фондом. До того ж ФГВФО отримав право застосування заходів впливу до банку та відкликання банківської ліцензії [3]. Фонд наділявся вузьким колом контрольних функцій та був позбавлений права активно впливати на порушників законодавства. Тобто, на нашу думку, цей Закон значно розширив повноваження Фонду, особливо у частині моніторингу за діяльністю банків.

У процесі розробки та удосконалення української системи страхування вкладів і створення ФГВФО, безпосередньо використовувався досвід інших зарубіжних країн, які запровадили у себе відповідні системи. В основу покладено американський тип системи страхування депозитів (ССД), де банки, які зареєстровані в Державному реєстрі банків та отримали банківську ліцензію на право здійснювати свою діяльність, зобов'язані бути учасниками Фонду гарантування.

Прийняття законодавчих та нормативно-правових актів у 2000-2001 рр. сприяло підвищенню довіри до банків з огляду на кризові явища в економіці 1992-1998 років. З того часу кількість банківських установ та їх клієнтів активно почали зростати. У період 2000-2009 років кількість вкладників становила 4,6 млн осіб, сума вкладів фізичних осіб станом на 2000 рік складала близько 4 млрд грн. Вже у 2009 році вона виросла майже на 201 млрд грн і становила 204,9 млрд грн. Відповідно число вкладників зросло на 30 млн

осіб і у 2009 році становило 34,5 млн осіб [4].

Таке збільшення сум депозитів фізичних осіб пояснюється частково девальвацією національної валюти відносно іноземних валют. Також можна стверджувати, що довіра до банків з боку фізичних осіб зросла, оскільки банки пропонували великі відсотки за депозитними операціями.

Наступним важливим історичним етапом у розвитку вітчизняної системи гарантування вкладів були світові кризові явища 2007-2009 років. Іпотечна криза знайшла своє відображення як у банківській системі, так і в економіці нашої держави загалом.

Варто розглянути, на наш погляд, головні причини такої кризи:

- збільшення кредитного портфеля банків та існування великої диспропорції між вкладами, що залучалися, і кредитами, що видавалися;
- зацікавленість власників банків у надвеликих прибутках шляхом комерційного доходу від кредитних операцій;
- видача кредитів у іноземній валюті;
- збільшення попиту, а пізніше неспроможність повернення клієнтами взятих споживчих та іпотечних кредитів у зв'язку із втратою робочих місць, зростанням безробіття та девальвацією гривні;
- різке подорожчання кредитних ресурсів та посилення темпів інфляції.

Усе це спричинило нездатність банківських установ виконати взяті на себе зобов'язання за депозитними операціями, що викликало паніку серед вкладників (нормальне явище у кризовому періоді) та завдало суттєвих збитків банкам.

Через масову втрату вкладників відбувається банкрутство та ліквідація банків. Власники та працівники проводили неефективну депозитну політику, яка спричинила відплив коштів фізичних осіб із банківських установ.

У зв'язку із такими подіями був прийнятий Закон України «Про першочергові заходи щодо запобігання негативним наслідкам фінансової кризи та про внесення змін до деяких законодавчих актів України» від 31 жовтня 2008 року [5]. Крім інших положень, з метою підвищення довіри населення до банків цим Законом передбачалося втричі збільшити гарантовану Фондом суму відшкодування – із 50 000 грн до 150 000 грн.

Загалом у 2008-2010 кризових роках ФГВФО здійснював виплати 35 збанкрутілим банкам на суму майже 3,5 млрд грн, у тому числі у 2010 році – 2,3 млрд грн [4].

Важливим дієвим аспектом в історії формування української системи гарантування вкладів було остаточне прийняття 23 лютого 2012 року Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб».

Цей документ можна назвати суттєвим прогресом у становленні та розвитку системи гарантування вкладів фізичних осіб. Його метою є:

- забезпечення законного захисту прав та інтересів вкладників банків;
- подальше зміцнення довіри до вітчизняної банківської системи;
- спонукання залучення коштів у банківську систему України;
- у разі неплатоспроможності банку – забезпечення ефективної процедури виведення з ринку та його ліквідації.

Фонд є установою, що виконує своєрідні функції у сфері гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку.

В основі Закону лежать принципи ефективної системи гарантування вкладів, яка б спрямовувала комплекс заходів на захист інтересів вкладників. Можна виокремити деякі із них:

- обов'язковість участі банківських установ у системі страхування вкладів;
- правдивість та інформаційне забезпечення діяльності системи страхування;
- функціонування Фонду як страховика, діяльність якого пов'язана із ризиками та можливою потребою в страховому захисті;
- змішаний характер організації систем страхування, що передбачає співучасть як державних, так і недержавних структур;
- обмеженість страхової відповідальності банків за встановленою часткою відшкодування вкладів;
- накопичувальний характер формування фонду страхування за допомогою постійних щорічних та регулярних внесків банків-учасників системи страхування депозитів;
- зниження ризиків виникнення несприятливих наслідків для вкладів у разі, коли банки не виконають покладених на них зобов'язань [6, с. 20].

Зазначені принципи лягли в основу створення Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб».

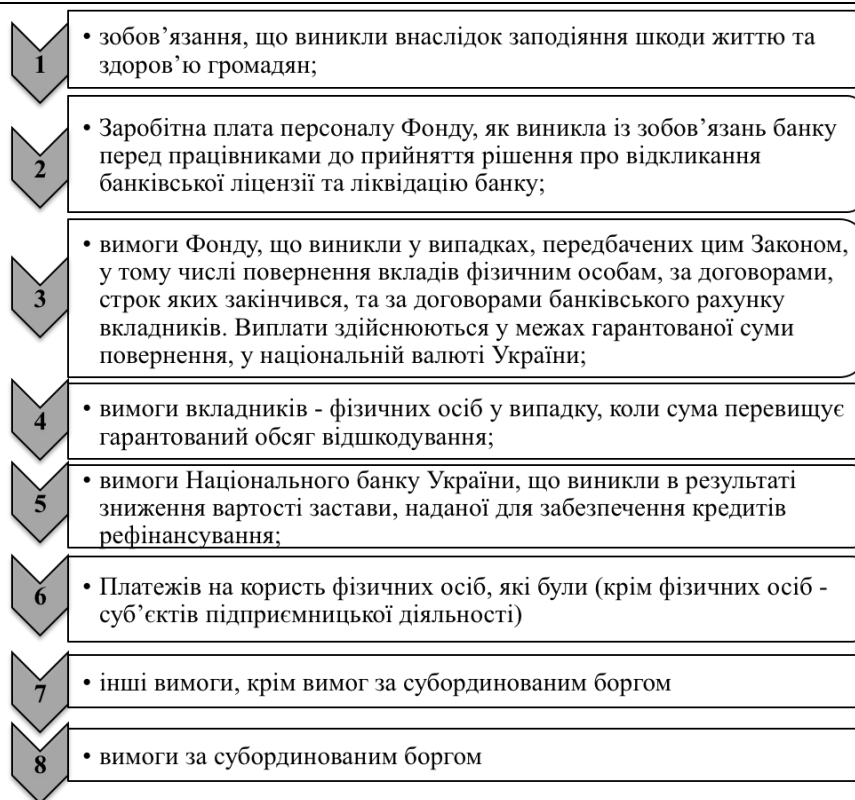
Для задоволення своєї мети і завдань ФГВФО виконує покладені на нього такі функції, які ми поділяємо на чотири групи: адміністративні, регулювальні, фінансові та контрольні (табл. 1) [7; 8].

Таблиця 1. Класифікація функцій ФГВФО

Назва групи	Функції ФГВФО
Адміністративна	веде своєрідний реєстр банків-учасників Фонду
	нагромаджує і, у разі потреби, використовує кошти, отримані з джерел, визначених відповідно статтями 19 та 20 Закону «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб»
	затверджує порядок виведення неплатоспроможних банків з ринку, у тому числі шляхом уведення тимчасової адміністрації у банк та ліквідації банку, організовує продаж та відчуження активів і зобов'язань неплатоспроможного банку та/або створенням та продажем перехідного банку
	здійснює заходи щодо організації та проведення виплат відшкодувань за вкладками в разі прийняття рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку
Регульовальна	здійснює регулювання участі банків у системі гарантування вкладів фізичних осіб шляхом права прийняти рішення про встановлення спеціального збору до Фонду
	здійснює планові та/або позапланові перевірки банків
	застосовує до банків та їх керівників фінансові санкції за порушення законодавства і накладає адміністративні штрафи та пені
	здійснює заходи щодо подання інформації громадськості про сучасний стан функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб, захисту прав та інтересів вкладників, підвищення рівня фінансової грамотності населення
Фінансова	здійснює випуск облігацій і видачу фінансових векселів у порядку та за напрямками розміщення
	має право інвестувати кошти ФГВФО в державні цінні папери України
	надає цільову позику банку для виплат вкладникам, а також фінансування витрат для оплати праці осіб, що здійснюються протягом дії тимчасової адміністрації
	надає фінансову підтримку банку
Контрольна	має право брати участь в інспекційних перевірках проблемних банків за рекомендацією Національного банку України
	здійснює нагляд та контроль за повнотою і своєчасністю перерахування встановлених зборів кожним банком-учасником
	вивчає та аналізує динаміку ринку депозитних ресурсів, залучених від вкладників учасниками ФГВФО
	здійснює аналіз фінансового стану банків з метою виявлення їхніх ризиків та прогнозує потенційні витрати Фонду на виведення неплатоспроможних банків з ринку та суми відшкодування коштів вкладникам

На кожному етапі розвитку національної системи страхування вкладів Національний банк України спільно із Фондом докладали максимальні зусилля для гарантованого захисту інтересів вкладників і кредиторів банків. У Законі «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» було прийнято рішення про підняття граничного розміру відшкодування. Таким чином, цю суму збільшували 12 разів за період функціонування Фонду, станом на 2015 рік вона становить 200 000 грн.

Варто зауважити, що Законом «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» встановлено черговість задоволення вимог кредиторів банку, яку зображено на рис. 1 [7].

Рис. 1. Черговість та порядок задоволення вимог до банку

Як бачимо, кошти юридичних осіб (як на поточних рахунках, так і на депозитних) є майже незахищеними, – вони перебувають у 7 черзі, і задоволення їхніх вимог буде виконано у разі залишку коштів після розпродажу активів банківської установи, що ліквідується.

Наступним етапом розвитку системи гарантування вкладів стало прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання негативному впливу на стабільність банківської системи» від 04 липня 2014 року. Це відбулося у зв'язку із початком банківської кризи в Україні, оскільки у 2013-2015 роках збанкрутувало понад 50 банківських установ.

Цими змінами, окрім іншого, було введено поняття «системно важливий банк» – це банк, що відповідає критеріям, встановленим НБУ (розмір загальних активів та депозитного портфеля; ступінь фінансових взаємозв'язків та об'єм міжбанківського кредитування; розмір та об'єкт здійснення кредитної політики банку), діяльність якого суттєво впливає на стабільність банківської системи.

Вітчизняна система гарантування вкладів фізичних осіб зазнала змін і у 2015 році. 02 березня 2015 року відбулося прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності пов'язаних із банком осіб», згідно з яким посилено адміністративну та кримінальну відповідальність пов'язаних із банком осіб, власників істотної участі, за доведення банку до неплатоспроможності, що є умисним вчиненням будь-яких дій, які призвели до віднесення банку до категорії неплатоспроможних, якщо це завдало великої матеріальної шкоди кредиторі або державі [9].

Варто зазначити, що у процесі ліквідації банківських установ упродовж 2013-2015 роках, Фондом, станом на 01 вересня 2015 року, подано 243 заяви проти власників, керівників та топ-менеджерів неплатоспроможних банків на загальну суму 88,47 млрд грн, з яких заяв на суму 28,9 млрд грн – за доведення банку до неплатоспроможності. Загалом Фондом подано 2 057 заяв про вчинення злочинів на загальну суму 116,44 млрд грн [4].

Але, на наш погляд, суттєвого позитиву для підвищення довіри до банківської системи зазначений аспект не несе. Це пояснюється тим, що, окрім подання заяв до органів Міністерства внутрішніх справ про скоєння злочинів та притягнення до відповідальності, немає жодного позитивного результату щодо відповідальності власників. Фактично не притягнуто жодного власника і керівника банку до відповідальності, незважаючи на достатньо аргументовані докази незаконного виведення коштів перед визнанням банку неплатоспроможним і введенням у нього тимчасової адміністрації. Окрім того, така інформація не поширюється і фактично замовчується. Ні НБУ, ні ФГВФО публічно не доводять до відома громадськості інформацію про зловживання власників окремих банків.

Більше того, НБУ намагається відновити репутацію банкірів, котрі займали керівні посади. Розроблено проект «Концепції відновлення ділової репутації колишніх керівників банківських установ» [10], за яким

за рішенням наглядового комітету, на підставі клопотання, підтриманого представниками банківської спільноти, спільно із ФГВФО, будуть вирішуватись питання причетності/ непричетності особи за доведення банку до неплатоспроможності.

Ми вважаємо, що реальне підвищення довіри до банків відбудеться тоді, коли запрацює судова система, власники банків і топ-менеджери будуть нести повну, високу, моральну та чесну відповідальність перед кредиторами (фізичними та юридичними особами) усім своїм майном.

Важливим історично-правовим аспектом розвитку системи гарантування вкладів в Україні є прийняття Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку», прийнятого 16 липня 2015 року [11]. Зазначений Закон, написаний спільними зусиллями фахівців Світового банку, НБУ, Міністерства фінансів та ФГВФО, підвищує прозорість процедури виведення з ринку неплатоспроможних банків і збільшує повноваження Фонду як тимчасового адміністратора, так і ліквідатора. Фонд має право проводити моніторинг стану бази даних вкладників та банківських операцій банку ще на стадії проблемності.

Законом також встановлюється чітка та прозора процедура продажу активів банків, що ліквідуються. Буде створений та почне функціонувати «консолідований офіс» з реалізації майна банку. На нашу думку, це дозволить підвищити ефективність управління значною ліквідаційною масою, яку передано у Фонд.

Крім того, Законом скорочено часові рамки процедури ліквідації. Так протягом 3-ох робочих днів з дня отримання рішення НБУ про ліквідацію банку, ФГВФО формує реєстр вкладників, а згодом на 20-й робочий день, після запровадження процедури виведення такого банку з ринку, відбувається повернення коштів вкладникам за договорами, строк дії яких закінчився [11].

Дискусійною «новизною» зазначеного Закону вважаємо встановлення ознак визнання договорів (правочинів) нікчемними (частина 3, стаття 38 Закону «Про систему гарантування вкладів»), оскільки доволі багато юридичних питань щодо правомірності визнання договорів нікчемними є неузгодженими. Наприклад, спірним є визнання договору нікчемним для фізичної особи – вкладника банку, укладеного в період, коли банк визнаний НБУ проблемним. З одного боку, рішення НБУ про віднесення банку до категорії проблемного регламентується статтею 75 Закону України «Про банки і банківську діяльність» і є банківською таємницею. З іншого боку, інформацію про цю постанову можуть своєчасно не довести до працівників фронт-офісу, тим більше цією інформацією не володіють вкладники.

Тому, на нашу думку, слід внести поправки у законодавство, а саме при визнанні банку проблемним заборонити приймати вклади, чітко регламентувати здійснення касових операцій, а також заборонити будь-які операції, пов'язані з прийомом чи «розбиванням» вкладів.

На наш погляд, значно важливішим на сьогодні є унеможливити виведення активів власниками банків у період визнання банку проблемним шляхом фактичного моніторингу усіх операцій і здійснення як готівкових, так і безготівкових операцій у банку винятково з погодження куратора від НБУ чи від ФГВФО, який би ніс кримінальну відповідальність за свої дії. Окрім того, усі операції проблемного банку доцільно паралельно додатково моніторити незалежним фахівцям з можливістю призупинення сумнівної, на їх думку, операції (подвійний контроль).

Позитивними змінами у аналізованому нами Законі [11] ми вважаємо скорочення терміну тимчасової адміністрації у банку з 3 місяців до 1 місяця (з 1 січня 2016 року), з можливістю її продовження на 1 місяць. Позитивним є також те, що з 1 липня 2016 року скоротиться термін виплат відшкодування коштів, усім вкладникам до 20 робочих днів з дня початку процедури виведення неплатоспроможних банків з ринку. Підвищить довіру до ФГВФО і спростить процедуру відшкодування коштів запланована відмова від банків-агентів, що дозволить вкладнику збанкрутілого банку отримати кошти у будь-якому працюючому банку через спеціальну систему терміналів [11].

Висновки та перспективи подальших розвідок

Отже, можемо зробити висновки, що вітчизняна система гарантування вкладів громадян пройшла досить складний шлях розвитку. З 1991 року до сьогодні спостерігається динамічний прогрес щодо вдосконалення законодавчої бази. Оскільки ефективний механізм страхування депозитів – це найголовніший інструмент, за допомогою якого можна протистояти банківським кризам, то подальше вдосконалення системи гарантування вкладів є першочерговим заходом у сучасних умовах.

Саме посилення дієвості Фонду гарантування вкладів фізичних осіб як установи, котра має можливість підвищити довіру клієнтів до банків, що у свою чергу збільшить приріст вкладів, стимулюватиме розвиток внутрішнього ринку капіталів, буде сприяти зростанню фінансового сектору та економіки держави загалом.

Список літератури

1. Про грошову реформу в Україні [Електронний ресурс]: указ Президента України від 25.08.1996. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/762/96>.
2. Про заходи щодо захисту прав фізичних осіб – вкладників комерційних банків України [Електронний ресурс]: Указ Президента України, прийнятий від 10.09.1998 р. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996/98>.
3. Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб [Електронний ресурс]: закон України, прийнятий від 20. 09. 2000 р. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2740-14>.
4. Сайт Фонду гарантування вкладів фізичних осіб [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fg.gov.ua/statistics/>.
5. Про першочергові заходи щодо запобігання негативним наслідкам фінансової кризи та про внесення змін до деяких законодавчих актів України [Електронний ресурс]: закон України від 31. 10. 2008, редакція від 14. 04. 2012 р. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/639-17>
6. Алексеєнко, М. Д. Страхування вкладів фізичних осіб: практика та шляхи її вдосконалення [Текст] / М. Д. Алексеєнко // Економіка України. – 2002. – № 3. – С. 17-24.
7. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб [Електронний ресурс]: закон України, прийнятий від 23.02.2012 р., редакція від 12.08.2015 р. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>.
8. Річний звіт фонду гарантування вкладів фізичних осіб за 2014 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fg.gov.ua/about/report/>.
9. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності пов'язаних із банком осіб [Електронний ресурс]: закон України, прийнятий від 02.03.2015 року. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/218-19/paran111#n111>.
10. Сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>.
11. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку [Електронний ресурс]: закон України, прийнятий від 16.07.2015 року. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/629-19/paran141>.

References

1. Decree of the President of Ukraine: Pro hroshovu reformu v Ukraini. (1996). Retrieved from: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/762/96>.
2. Decree of the President of Ukraine: Pro zakhody shchodo zakhystu prav fizychnykh osib – vkladnykiv komertsiinykh bankiv Ukrainy. (2002). Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996/98>.
3. The Verkhovna Rada of Ukraine: Pro Fond harantuvannia vkladiv fizychnykh osib. (2000). Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2740-14>.
4. Site of Deposit Guarantee Fund. (2015). Retrieved from: <http://www.fg.gov.ua/statistics>.
5. Pro pershocherhovi zakhody shchodo zapobihannia nehatyvnyim naslidkam finansovoi kryzy ta pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy. (2008). Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/639-17>.
6. Alekseienco, M. (2002). Strakhuvannia vkladiv fizychnykh osib: Praktyka ta shliakhy yii vdoskonalennia. Ekonomika Ukrainy, 3, 17-24.
7. The Verkhovna Rada of Ukraine: Pro systemu harantuvannia vkladiv fizychnykh osib (2012). Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>.
8. Richnyi zvit fondu harantuvannia vkladiv fizychnykh osib. (2014). Retrieved from: <http://www.fg.gov.ua/about/report>.
9. The Verkhovna Rada of Ukraine: Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo vidpovidalnosti poviazanykh iz bankom osib. (2015). Retrieved from: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/218-19/paran111#n111>.
10. Site of National bank of Ukraine. (2015). Retrieved from: <http://www.bank.gov.ua>.
11. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo vdoskonalennia systemy harantuvannia vkladiv fizychnykh osib ta vyvedennia neplatospromozhnykh bankiv z rynku. (2015). Retrieved from: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/629-19/paran141w>.

Стаття надійшла до редакції 22.10.2015 р.